

Natura 2000 - De Drie Kreen

Voor Mens en Natuur

Om waardevolle natuur te beschermen en te versterken, werkt de Europese Unie aan een samenhangend netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden. Daarvan liggen er 15 in Zeeland, waaronder een drietal kreen: Canisvliet, Groote Gat en Vogelkreek in Zeeuws-Vlaanderen.

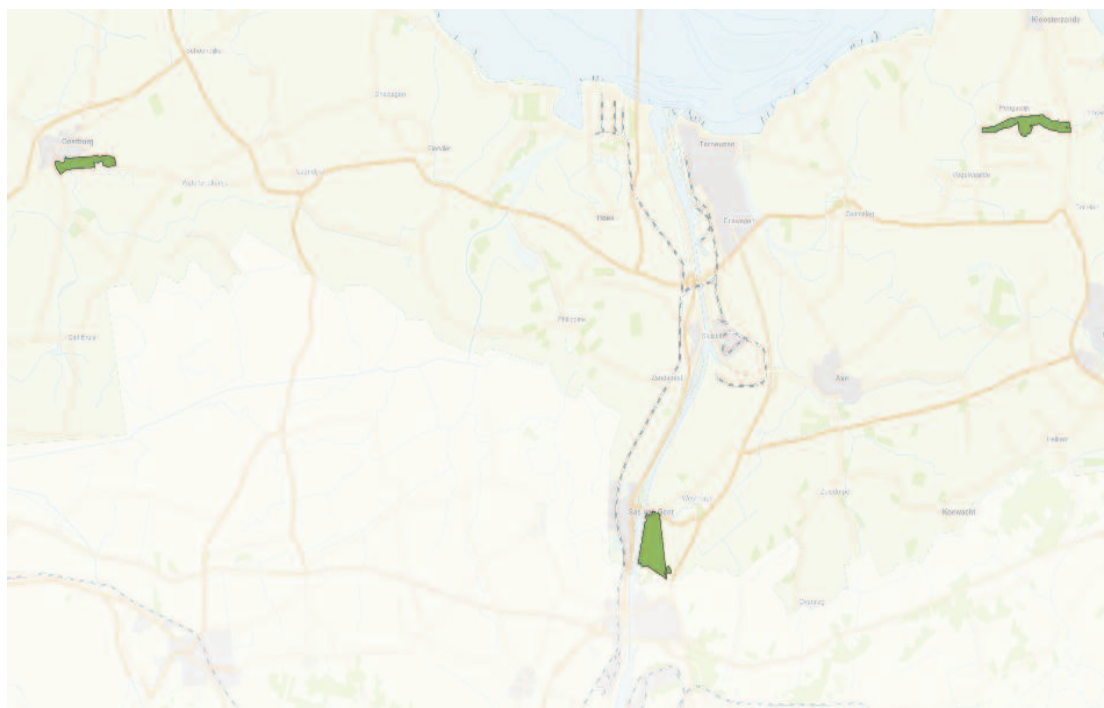
Om de bijzondere natuurwaarden van Canisvliet, Groote Gat en Vogelkreek te behouden stelt de Provincie Zeeland een beheerplan op. Samen met alle betrokkenen in en om het gebied bekijkt ze welke beschermende maatregelen nodig en mogelijk zijn. De drie kreen hebben veel overeenkomsten. Daarom wordt voor de drie gebieden één Natura 2000-beheerplan gemaakt.

Kenmerken van de drie gebieden

De kreen waren ooit onderdeel van een zeearm die in contact stond met de Westerschelde. Die hadden een belangrijk functie in de ontwatering van de polders. Overtollig regenwater stroomde via geultjes en sloten naar het kreenstelsel. Vanaf 1787 is het hele stelsel geleidelijk ingepolderd.

In de drie kreen liggen nu uitgestrekte rietlanden. Die vormen een belangrijk broedgebied zijn voor veel vogelsoorten. De graslanden rond de kreen zijn een belangrijke vindplaats van het kruipend moeras-scherm, een zeer zeldzame plantensoort in Europa.

Het Canisvliet ligt ten zuid-oosten van het Kanaal Terneuzen-Gent. Het is omgeven door oevers met graslanden en rietvelden en struweel, bos, een oude boomgaard en enkele akkers. Het hele natuurgebied is 142 hectare groot.

Begrenzing van het Natura 2000-gebied, v.l.n.r.: Groote Gat, Canisvliet en Vogelkreek

Het Groote Gat, een gebied van 83 hectare, bestaat ook uit een voormalige kreek met omliggende graslanden en akkers. Het gebied ligt in het westen van Zeeuws-Vlaanderen, direct ten zuiden van de bebouwde kom van Oostburg.

Aan de oostzijde van Zeeuws-Vlaanderen, in de gemeente Hulst, ligt de Vogelkreek van 115 hectare groot. Toen deze kreek nog deel was van de zeearm, strekte zich aan de noordkant een groot schorregebied uit. De Vogelkreek heeft nu aan de oostzijde een mooie lage oeverzone met veel rietvegetatie. De kreek is omringd door graslanden, akkers en enkele stukken bos. De invloed van de zee is er merkbaar door het licht brakke water en de aanwezigheid van zoute graslanden.

Doelstellingen

Voor de bescherming van het kenmerkende landschap en de natuurwaarden van de Drie Kreken heeft het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) in het ontwerp-aanwijzingsbesluit de volgende doelen geformuleerd:

- Vogelkreek: Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit van het leefgebied voor uitbreiding populatie kruipend moerasscherm. Bij Canisvliet is het doel ook het verbeteren van de kwaliteit van het leefgebied.
- Groote Gat: Behoud omvang en kwaliteit van het leefgebied voor behoud populatie kruipend moerasscherm. Behoud oppervlakte en kwaliteit voor binnendijkse schorren en zilte graslanden (H1330, subtype B).

Natura 2000-beheerplan voor De Drie Kreken

Het opstellen van het beheerplan

De Provincie Zeeland stelt voor zeven Zeeuwse Natura 2000-gebieden een beheerplan op. Rijkswaterstaat stelt de beheerplannen voor de overige (water)-gebieden op. In een beheerplan komt te staan welke doelen bereikt moeten worden en op welke manier. Het is daarmee een handleiding voor het toekomstige beheer van het gebied.

Kruipend moerasscherm

In de drie natuurgebieden komt een plantensoort voor die zowel in Nederland als in Europa zeer zeldzaam is: kruipend moerasscherm. Het is een soort die veel specifieke eisen aan zijn standplaats stelt. Kruipend moerasscherm is gebonden aan grasland dat relatief voedselrijk is, maar niet te zeer bemest. De soort groeit in drassig grasland op kleiige bodem dat 's winters ondiep onder water staat en 's zomers alleen aan het oppervlak wat uitdroogt. Belangrijk is dat er koeien in het gebied rondlopen. Zij trappen de grasmat deels kapot en juist in en langs die trapgaten floreert het kruipend moerasscherm.

Bij de bescherming van de natuur worden ook andere maatschappelijke en economische belangen meegewogen. Om die goed in beeld te brengen raadt de Provincie alle belanghebbenden bij het opstellen van het beheerplan. Dit gebeurt via een klankbordgroep en tijdens informatiebijeenkomsten voor omwonenden en andere geïnteresseerden.

De basis van het beheerplan is het aanwijzingsbesluit. In dit besluit heeft het

ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de grenzen van het gebied vastgesteld en doelstellingen geformuleerd voor het behoud en de ontwikkeling van de natuur. Begin 2007 was inspraak mogelijk op het ontwerp-aanwijzingsbesluit. Alle reacties worden verwerkt in het definitieve aanwijzingsbesluit. Dat ligt er naar verwachting in juni 2010.

De uitwerking van de doelstellingen in

een beheerplan gaat in een aantal stappen. Die komen in grote lijnen overeen met de hoofdstukken van het uiteindelijke plan.

1. Inventarisatie van de huidige stand van zaken

Waar liggen de genoemde leefgebieden? Welke bodemtypen komen voor? Hoe zit de waterhuishouding in elkaar?

2. Vergelijking van de stand van zaken met de doelstellingen

Welke plaatsen bieden de beste omstandigheden voor behoud en ontwikkeling van de gewenste natuurwaarden?

3. Inventarisatie van het huidige gebruik

Welke partijen gebruiken het gebied en op welke manier? Welk effect heeft dit op de natuurwaarden?

4. Formuleren van maatregelen

Welke mogelijke maatregelen zijn er om de doelen te halen? Welke kiezen we? Hoe stemmen we de verschillende maatregelen op elkaar af?

Organisatie

Een projectgroep stelt het beheerplan voor de Drie Kreeken op. De verschillende beheerders (Staatsbosbeheer en Stichting Het Zeeuwse Landschap) en de betrokken gemeenten Hulst, Terneuzen en Sluis leveren daarbij een belangrijke inhoudelijke bijdrage.

De projectgroep overlegt regelmatig met een klankbordgroep. Daarin zitten particuliere grondeigenaren, ondernemers en organisaties op het gebied van landbouw, recreatie en toerisme en natuur en milieu. De leden van de klankbordgroep zorgen voor een inhoudelijke bijdrage en bespreken de eerste versies van het beheerplan.

Voor omwonenden en andere belangstellenden is er een informatieavond geweest in de aanloop naar het conceptbeheerplan.

Het bevoegd gezag legt de eindversie van dit beheerplan als ontwerpbeheerplan ter inzage. Iedereen kan dan op het plan inspreken. Daarvoor wordt een inspraakbijeenkomst georganiseerd.

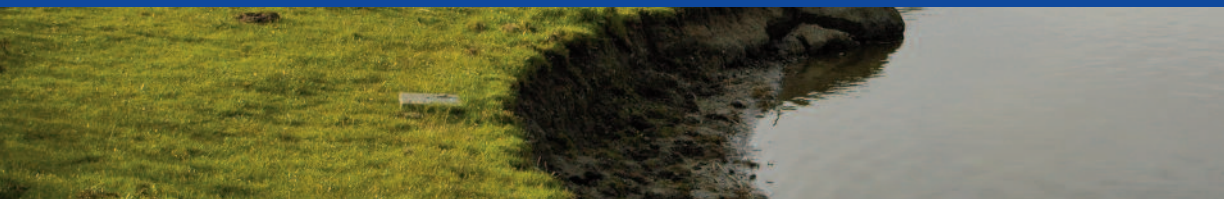

Natuurherstel

Rond 1960 werd het Canisvliet grotendeels gedempt tijdens de aanleg van het kanaal tussen Terneuzen en Gent. Dit kanaal ligt pal naast het Natura 2000-gebied. De natuurwaarde van de resterende kreek gingen daarna door verlaging van het grondwaterpeil en de instroom van afvalwater nog verder achteruit. In 1999 is een project uitgevoerd om de natuur te herstellen. De verontreinigde kreekbodembodem is uitgebaggerd en vervuilde watergangen zijn omgeleid. De waterkwaliteit verbeterde sterk. Aan het natuurgebied zijn toen ook omringende landbouwgronden toegevoegd. Alle maatregelen pakten positief uit: het Canisvliet is weer omgeven door lage oevers met rietvelden en graslanden. Door begrazing met runderen en door extra te maaien, kan het kruipend moerasscherm weer floreren. Om die duurzaam in het gebied te houden is het noodzakelijk dat er meer van kunnen groeien. Het beheerplan zal aangeven hoe dat doel te bereiken is.

Natura 2000 - De Drie Kreken

Samenstelling klankbordgroep

- Provincie Zeeland
- de gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen
- Waterschap Scheldestromen
- Kamer van Koophandel
- Recron
- ANWB
- Horeca Nederland
- ZLTO
- Stichting Het Zeeuwse Landschap
- Vogelbescherming Nederland
- Zeeuws Particulier Grondbezit
- Sportvisserijvereniging
- Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging
- Faunabeheereenheid
- Zeeuwse Milieufederatie
- Natuurbeschermingsorganisaties Steltkluut en 't Duumpje.

Het Natura 2000-netwerk omvat alle Europese gebieden die bescherming krijgen in het kader van de internationale Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn. Dat geldt ook voor 'De Drie Kreken'. De doelen van deze richtlijnen zijn opgenomen in de Natura 2000-doelstellingen.

Meer informatie

Over het proces en planning van het beheerplan: www.zeeland.nl/natura2000.

Over Natura 2000: www.natura2000.nl

U kunt ook contact opnemen met projectleider van de Provincie M. Kuzee, telefoon: 0118-631989, e-mail: me.kuzee@zeeland.nl

COLOFON

Uitgave

Provincie Zeeland

Tekst

Communicatiebureau de Lynx

Eindredactie

Provincie Zeeland,
Afdeling Communicatie

Prepress en Print

Provincie Zeeland,
Afdeling I&D

Februari 2011